Dosarul nr. 21r-1029/24 Judecător: Dumitru Bosîi
nr. electronic 1-24031572-02-21r-23052024 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

D E C I Z I E

18 iulie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Marcel Juganari
Judecătorii Silvia Cecan
Dorin Dulghieru

Judecând în ordine de recurs, recursul avocatului Mariana Ulinici în interesele lui Bodurat Mihail, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 2 mai 2024, prin care s-a admis demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Boldurat Mihail *****, s-a prelungit lui Boldurat Mihail *****, născut la *****, măsura de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat, în baza încheierii fiind eliberat mandat judecătoresc.

Procedura de înștiințare a părților a fost îndeplinită.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de recurs, 23 mai 2024-18 iulie 2024.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La data de 20 martie 2024, în adresa Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună privind prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Boldurat Mihail *****.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 2 mai 2024, s-a admis demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Boldurat Mihail *****, s-a prelungit lui Boldurat Mihail *****, născut la *****, măsura de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită, pe un termen de 6 luni, calcularea

termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat, în baza încheierii fiind eliberat mandat judecătoresc.

3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 2 mai 2024, avocatul Mariana Ulinici în interesele lui Bodurat Mihail a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîrîri prin care demersul să fie respins, cu încetarea măsurii de constrîngere.
4. În motivarea recursului s-a invocat că aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical pe o perioada nedeterminată a fost dur criticată de Oficiul înaltului Comisar al Naţiunilor Unite pentru Drepturile Omului, în Raportul nr. A/HRC/37/25 din 27 decembrie 2017 (pct. 36). în special, Oficiul înaltului Comisar al ONU a pledat pentru eliminarea măsurilor de securitate care implică tratament medical sau psihiatric obligatoriu în instituţii şi şi-a exprimat îngrijorarea cu privire la lipsa garanţiilor în sistemul de justiţie penală şi privarea de libertate pe durată nedeterminată, recomandând abolirea acestora.
5. Abordare similară este aplicată şi de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudenţa sa constantă privind aplicarea art. 5 lit. e) din CEDO (Ilnseher c. Germaniei [MC], § 127; Stanev c. Bulgariei [MC], § 145; D.D. c. Lituaniei, § 156; Kallweit c. Germaniei, § 45; Shtukaturov c. Rusiei, § 114; Varbanov c. Bulgariei, § 45; Winterwerp c. Olandei, § 39).
6. În special, Curtea Europeană a definit următoarele trei condiţii, care trebuie să fie îndeplinite cumulativ pentru ca privarea de libertate a unui „alienat mintal” să fie considerată în conformitate cu prevederile Convenţiei: tulburarea mintală a persoanei trebuie să fie în prealabil dovedită printr-o expertiză medicală independentă, cu excepţia cazurilor în care este necesară o internare de urgenţă; tulburarea mintală trebuie să fie de natură să impună o detenţie forţată, adică trebuie demonstrat că privarea de libertate a fost necesară în circumstanţele particulare ale cauzei, tulburarea mintală, constatată printr-o expertiză medicală independentă, trebuie să persiste pe parcursul întregii durate a detenţiei. Prin urmare, în situaţia în care există date medicale care indică că starea sănătăţii persoanei s-a îmbunătăţit, autorităţile ar putea să aibă nevoie de o perioadă scurtă de timp pentru examinarea oportunităţii de eliberare (Luberti c. Italiei, § 28). Astfel, menținerea măsurii privative de libertate din motive pur administrative nu este justificată (R.L.și M.--J.D. c. Franţei, § 129).
7. Deşi articolul 5 § 1 (e) din CEDO autorizează plasarea, într-o instituţie a unei persoane cu tulburări mintale nu doar pentru un tratament medical, în accepţiunea Curţii Europene a Drepturilor Omului o astfel de măsură trebuie să fie justificată de gravitatea stării de sănătate şi de necesitatea protecţiei acestei persoane şi a celor care o înconjoară (N. c. României, § 151).

8. Examinând recursul, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul avocatului Mariana Ulinici în interesele lui Bodurat Mihail, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 2 mai 2024, ca nefondat, cu menţinerea fără modificări a acestei încheieri.
9. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
10. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.
11. La fel, conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.
12. Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, având în vedere că data ședinței de examinare a prezentei cereri de recurs a fost stabilită după intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul va dispune examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.
13. În conformitate cu dispozițiile art. 449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.
14. Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.
15. Conform Potrivit art.469 alin.(1) pct.13 din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: ”prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal).

16. Conform art. 101 alin. (2)-(4) din Codul penal, instanţa de judecată, în temeiul avizului instituţiei medicale, dispune încetarea aplicării măsurilor de constrîngere cu caracter medical în cazul însănătoşirii persoanei sau al unei astfel de schimbări a caracterului bolii care exclude necesitatea aplicării acestor măsuri. Schimbarea măsurii de constrîngere cu caracter medical sau prelungirea termenului de aplicare a ei se face, de asemenea, de instanţa de judecată, atît din oficiu, cît şi la cererea persoanei respective sau a reprezentantului acesteia, în baza unui control, efectuat cel puţin o dată la 6 luni, privind necesitatea aplicării acestei măsuri. Dacă instanţa de judecată nu va găsi necesară aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical unui alienat, precum şi în cazul încetării aplicării unor astfel de măsuri, ea îl poate încredinţa spre îngrijire rudelor sau tutorilor, dar sub o supraveghere medicală obligatorie.
17. În temeiul art. 501 din Codul de procedură penală, instanţa de judecată periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, verifică necesitatea continuării aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical. Potrivit alin. (4) al normei procesuale vizate, cererea de verificare, încetare sau schimbare a măsurilor de constrângere cu caracter medical o poate depune persoana care a fost declarată iresponsabilă, rudele ei apropiate, precum şi alte persoane interesate. In cazurile acestea, instanţa cere de la organele respective de ocrotire a sănătăţii aviz motivat referitor la starea sănătăţii persoanei în privinţa căreia s-a depus cererea. Chestiunile menţionate în acest articol se soluţionează de instanţa care a dat încheierea de aplicare a măsurii de constrângere cu caracter medical sau de instanţa de la locul unde se aplică această măsură, în condiţiile prevăzute în art. 470 şi 471.
18. Potrivit art. 20 alin. (2) din Legea nr. 1402 din 16.12.1997 privind sănătatea mentală, stabilirea diagnosticului afecţiunii psihice şi recomandarea tratamentului ţin de competenţa exclusivă a medicului psihiatru sau a comisiei de medici psihiatri.
19. La caz, Colegiul consideră motivele invocate în cererea de recurs declarative, or potrivit materialelor cauzei se indică că prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 27 aprilie 2023, Boldurat Mihail *****, a fost absolvit de răspundere penală pentru săvârşirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) din Codul penal, în stare de iresponsabilitate cu aplicarea în privinţa numitului a măsurii de constrângere cu caracter medical - internarea într-o Instituţie Psihiatrică cu supraveghere obişnuită.
20. În speță, instanţa studiind avizul medical din 7 martie 2024, constată că Boldurat Mihail *****, suferă de o boală psihică cronică cu evoluţie progredient - continuă „F20.0 Schizofrenie paranoida. Acutizare. Sindrom halucinator-paranoid”, prin urmare comisia pledează pentru prelungirea tratamentului prin constrângere cu supraveghere obişnuită pe un termen de 6 luni.

21. Astfel, având la baza avizul de examinare medicală, concluziile experţilor despre starea psihică a bolnavului, în raport cu acţiunile săvârşite de către acesta, Colegiul reiterează că prima instanță justificat a stabilit că la caz urmează a fi admis demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită în privinţa lui Boldurat Mihail *****, pe un termen de 6 luni.
22. Prin urmare, Colegiul penal conchide că recursul depus poartă un caracter declarativ, iar temeiuri de casare a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 2 mai 2024, nu au fost identificate.
23. În conformitate cu prevederile art. art. 469-472, 449 pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Mariana Ulinici în interesele lui Bodurat Mihail.

Menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 2 mai 2024, prin care s-a admis demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Boldurat Mihail *****, s-a prelungit lui Boldurat Mihail *****, născut la *****, măsura de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat, în baza încheierii fiind eliberat mandat judecătoresc.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Marcel Juganari

Judecătorii: Silvia Cecan

Dorin Dulghieru